

Bijlage 1: Toelichting op de ontwerpaanpak

De ontwerpaanpak is een nieuwe, frisse manier om oplossingen te vinden voor complexe maatschappelijke vraagstukken, zoals de energietransitie. Met de blik van ontwerpers, i.p.v. beleidsmakers, wordt in volwaardige samenwerking met de wijkbewoners toegewerkt naar mogelijkheden en oplossingen om de energietransitie te laten landen in de wijk en bij de bewoners achter de voordeur.

Voor Crabbehof is zo onderzocht hoe we kunnen aansluiten bij de belevingswereld van bewoners als het gaat om het aardgasvrij maken van de wijk. In een aantal bijeenkomsten zijn de belevingswereld, verlangens, drijfveren en toekomstbeelden van de bewoners in kaart gebracht. Deze input heeft ons geholpen opnieuw en op een andere manier naar het vraagstuk van de energietransitie te kijken. Op een manier die aansluit bij de opgave en thema's die leven in de wijk. Deze nieuwe manier van kijken levert een nieuw perspectief op voor de wijk en wordt in de aanpak een **frame** genoemd.

Voor Crabbehof zijn er vijf potentiële frames ontwikkeld en om er achter te komen welk frame het best aansluit bij de wijk, moet je ze testen. Studenten van de Willem de Koning Academie hebben van de verschillende frames prototypes gemaakt en zijn deze komen testen in Crabbehof.

- Eigenwij@kheid: Iedereen heeft zijn eigen leven in de wijk, met eigen kracht en eigen beleving. Eigenheid die afwijkt van de norm. Wat nou als we dit gaan benutten? Als prototype ontwierpen de kunstacademie studenten een spel om aan te sluiten bij de trost van bewoners, zodat zij de energietransitie kunnen winnen op een manier die bij hen past
- Fail Forward: Falen, proberen, beter worden. Hoeveel ruimte is er eigenlijk in de energietransitie voor falen? Waar zit de ruimte om te leren en kan leren een doel zijn van de energietransitie? Studenten ontwierpen een wijkwerkplaats, een plek in de wijk waar je kunt experimenteren en met elkaar kunt ontdekken.
- Andere frames zijn Blijverschap, de (de)centrale verwarming en de voordeelmuis.

In het testen van de ontwerpen met de bewoners en professionals in de wijk gaan mensen 'aan' op Eigenwij@kheid en Fail Forward.

In Crabbehof kiezen bewoners en professionals voor een gecombineerd frame van Eigenwij©k en Fail Forward gaan wij verder met het frame van **Eigenwij©k; wijkleerbedrijf van Crabbehof**

Het thema aardgasvrij houdt de bewoners niet bezig, maar comfortabel wonen wel. Uitgangspunt van Eigenwij©k is dat Crabbehof beter kan en moet worden van de energietransitie en andere ontwikkelingen in de wijk. Beter betekent: schoner, leefbaarder, economisch sterker, kansen voor jongeren, socialer, met meer contact tussen verschillende groepen mensen. Hoe we dat gaan doen?

Binnen Eigenwij©k leren we van elkaar, op basis van gelijkwaardigheid. Iedereen kan op elk moment student, expert of allebei tegelijk zijn. De bewoners zijn expert over hun eigen leefomgeving. Beleidsambtenaren zijn expert door hun kennisvoorsprong over het vraagstuk klimaatverandering, politiek besluiten, regionale energiestrategie etc. maar tegelijkertijd ook student door een enorme kennisachterstand over, wat speelt er in de wijk? Waar maken mensen zich zorgen over? Waar zijn ze trots op? Hoe staan ze tegenover het vervangen van het warmtenet? Etc.. Omdat uitgangspunten verschillen is samenwerking, samen leren en leren door te doen, nodig.

Hoe ziet het Eigenwijk©k: wijkleerbedrijf er in de praktijk uit? En slaat dit aan? Om dit te testen zijn er twee prototypes gemaakt die in januari 2020 zijn uitgevoerd. Zo is er een warmtezoekerstocht georganiseerd. Bewoners uit Crabbefhof zijn samen met professionals van o.a. warmteleverancier en woningcorporaties op pad gegaan om te leren van elkaars expertise over warmte. Zij fietsten de route vanaf de warmtebron aan de Baanhoekweg, via de leidingen van het warmtenet naar een huiskamer in Crabbefhof. Onderweg kwamen we allerlei experts tegen op het gebied van warmte. Wijkbewoners zijn uitgenodigd mee te fietsen en hun kennis en vragen in te brengen.

Het tweede prototype ging over het maken van toekomstverhalen van Crabbefhof. Verhalen zijn al heel lang de manier waarop mensen van elkaar leren en aan elkaar vertellen wat er echt toe doet. Ervaren en net beginnende verhalenvertellers hebben wij uitgenodigd in de Crabbefhoeve. Hoe vertelt de gemeente haar verhaal aan bewoners? Hoe vertellen jongeren hun toekomstverhalen?

In twee dagen hebben wij getest wat de benadering van eigenwijsheid voor Crabbefhof betekent. Wij hebben dit samen gedaan met mensen die in de wijk wonen en werken. Van deze mensen hebben wij geleerd wat werkt in Crabbefhof. De energietransitie in Crabbefhof gaat over warmte. Over fysieke warmte in huizen en het gaat over gevoelde warmte. Deze twee kunnen niet zonder elkaar. En gezamenlijkheid is geen gegeven, maar ontstaat door samen te doen en te maken. Dat vraagt een andere benaderwijze die open en oprecht is.

De vervolgstap in de ontwerpaanpak is een gezamenlijke programmering met wijkbewoners en professionals voor het aankomende jaar en deze richt zich op de volgende activiteiten: warmtezoekerstochten, wijkshows, werkplaats toekomstvertellers, werkplaats afval en wij(k)kook workshops.

In november 2019 heeft Jaap Warmenhoven van TwijnstraGudde voor de commissie Fysiek een presentatie gegeven over deze nieuwe manier van bewonersbetrokkenheid.

In bijlage 2 treft u, een Visual van deze ontwerpaanpak en de opbrengsten tot nu toe, aan.